

מנהג ישראל - תורה

מעלה עליו הכתוב

נווגים להפסיק את הבר מצוה בדרשתו, אולי הטעם ע"פ מ"ש הרבי ר' אלימלך זיל מליזענסק, דאי' בגמ' (קידושין מ) חשב לעשות מצוה ונאנס ולא עשה מעלה עליו הכתוב כאילו עשה, שיש לו מעלה יתרה כשבקש לקיים מאשר אם היה מקיים בפועל, שהרי כשמיים ועשה מצוה הרבה פעמים מתרבים במחשבתו פניו של לא לשם שמיים, ומקיימים המצוה כדי שאחרים יראו את מעשיו הטובים, והרבה פעמים מקיימים המצוה בלי הוכנה חרואה, אבל באשר הקב"ה מצרף מחשבה טובה למעשה מכח מה שביקש לעשות ומעלה עליו הכתוב כאילו עשה, אזי גדלה המצוה ומעלה והכי עדיף טפי, ויתכן שזאת מرمזים לבוחר שנתחייב במצבות, שהיא שביקש לדרוש בתורה ולא עשה ונחשב כאילו עשה עומד במעלה גודלה יותר ממה שמקיים בפועל, שהרבה פעמים אינו ראוי. (מפני השמועה)

ארוכה הארץ מדה

המנาง להפסיק בדרשה אין לו מקור, ויש לומר בזה כמה טעמיים, יתכן שהכוונה לרמז שהتورה אין לה סוף וסיום, ובלאיה אי אפשר לגומרה ולסיימה, וארכוה הארץ מדה ורחבה מני ים*.

* כך גם ביאר רבינו זצ"ל לאדרמור הרמ"ם מליזבאויטש זצ"ל (כשביקר אצל עם בני הגאון רבי יהודה אריה זצ"ל בשבעת ימי-המשתה, י"ג אלול תשל"ט) לשאלתו האם מקובל אצלינו מה הטעם
printed from Otzar Hahochma www.otzar.org

עו"יל ע"ד צחות להראות שגם קצת תורה יש לה חשיבות בפני עצמה.

גם י"ל לרמזו לו שאפילו אם יש מפריעים ג"כ צריך ללימוד תורה.

[כשהפסיקו את החתן בעת דרשתו כנהוג, העיר בדרך צחות:] המנהג להפסיק בדרשה, מנהג ישראל תורה, אולם מ"תורה^{1234567 נח"ח} זו א"א להיות למדן, מן המנהג ישראל תורה, רק כאשר לומדים תורה או מנהג ישראל ג"כ תורה*.

(מפי השמועה)

ה"תורה" של שמעון ולוי

האמרי אמרת שאל את אחיו הרה"ק רבי משה בצלאל זצ"ל אם זכר את האימרה שהגיד השפט אמרת כבר מצוה שלו, ואמר שאינו זכר, ואיל הא"א שהשפ"א אמר בשם החידה"ר הטעם שאנשי שכם התחייבו מיתה שאיתה גוי
איתו היחסמו ששבת חייב מיתה כי שבת זה אות בין הקב"ה לישראל וגוי ששבת גזול את אותן, וכן גוי שמלאו עצמו חייב מיתה כי מילה זה גם אות בין הקב"ה לישראל, ומכיון שאנשי שכם מלאו א"ע נהרגו, והוסיף החידה"ר שיתכן שהוא היה הפשעטיל' של שמעון ולוי כבר מצוה, שהרי בזמן זה הם נהיינו בני שלוש עשרה. (עיין רש"י נזיר כת: דבריה ור"י בר"י סבר וכו' "וגmiriy Shemuel veLo'i bahaia שעתא בני י"ג שנה הו וכו')
(מפי השמועה)

להפסיק את החתן באמצעות דרישתו בדברי תורה, השיב רבינו זצ"ל שישנם כמה טעמים למנהג זה, ואחד מהם להחדיר בחתן שהתורה אין לה גבול ושיעור, וכל כמה שילמד אין די בכור.

* ופעם אף הוסיף בדרך צחות: הרי הבוחר בר מצוה נעשה עתה מצווה ועושה, ואיי (יבמות סה) בשם שמצוה על אדם לומר דבר הנשמעvr ממצוה על אדם שלא לומר דבר שאינו נשמע.